

מסורת הש"ס

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

פה.

עין משפט
נר מצוה

1 א מ"י פ"ה מהלכות
ת"מ ח"ג כ סמג עשין
י' ע"ש ע"י ר"מ רמב
פסין ג:

תורה אור השלם

1 ויאמר אליו אל תירא
כי לא תמצאך יד שואל
אבי ואתה המקל על
ישאל ואנכי אהיה לך
למשנה וגם שואל אבי
ידע כי: שמואל א כג ז
2 טוב י' לכל ורשקיו על
כל מעשיו:

3 פרי צדיק עץ חיים
ולקח נפשות חיים:

4 לכן בה אשר י' אם
תשוב ואשיבך לפני
תעמד ואם תוציא יקר
מוזלל כפי תהיה ושוב
הקדא אליך ואתה לא
תשוב אללך:

5 ואני זאת בריתי אותם
אמר י' רחמי אשר עליך
דברך אשר שמתי בפך
לא ימוש מפך ומפי

והעך ומפי ודע ודעך
אמר י' מעתה ועד
עולם י' ישעיהו נט כא

6 מי האיש החכם ויבן
את זאת ואשר דבר פי י'
אליו ויגדל על מה
אברה הארץ נצחה

כמדבר מבלי עבר
יחינו י' יא

לעני רש"י

מישנא (משנא)
ספרה הפה (מחלה).

ר"ש דא דאמרן. דקאמר אתה ארי בן שועל: בני בתירה. נמס' פסחים שהיו נשאים ונשכיל שראו להלל שהיה גדול צמורה ועלה אלן
מכבל עזבו נשאותן ומיניהו נשא עליהן: דחוו להלל דעדיף מיניהו. והלכות שהיו נשאות מהן צנית המדרש נעלמות מהן ונשין בדבר:
חביבין יסורין. גלה שהועילו יסורין של ר"א שלטנו בו רימה: כלמירפא. אכן צנמקוס קטנים: לפירפא. חולי צנמקוס הפה ושמו
מישנא: אסורירייה. שומר קוסין: כיפסא. מקפוא: עבר קליס. דרבי: לקליסו. דמיוסא: תליא לרשיה צנפני דרבי. החניא את
רשון תחת כנפי כסותו: אמרי.
ברקיעא: כנשא ביפא. מכנדת
הבית: עדיין בני כרכוספא. היו
מוטלין שם בני חולדה: ואפי' כפי.
דלא אתא מיטרא בהנהו שני: כי הוו
עקרי פוגלא. נון: ממשרא. מן
הערוגה: הוה קיימא בירא מליא
מילא. היתה הגומא עומדת מליא
מיס: שוכרסו צמונה. ממתת יופיו:
אסמיהו דרבי. שהיו קורין אותו רבי
כדי שיתקאל ויחיס (אל) לנו על ת"מ:
ואלמשיח. מקרו לר' שמעון ללמדו
תורה: כל יומא הוה אמר. אותו
הבן: לקרייהי אנה אביל. ולעירי אני
חפץ לילך: מומי עוונת דא. צנעושה
הנחמי זלתי ולא אשאל עוד לילך:
ולוקח נפשות. המלמדו תורה קוטה
לכן: לער מערס. שנמתנא שם ר'
שמעון בן יוחי ור' אלעזר בנו י"ג
שנה צמס' שבת (דף ג:): שמקפס
אם בני. שהיה רגיל ללמד אקפס
כל בני (ב) כשנצטב: ורבי למא ליה
כולי הא. לחור על בני אחרים
לשאל אס יס לו בן: אס פסוק.
ישאל למוטב צמכותך ואשיבך אלי
ולפני תעמוד הקב"ה אמר לי שבעמוד
ואתקיים לפניו אס אוכל להשיבכם:
יקר מוולל. ת"מ מע"ה: מפך ומפי
ורעך ומפי ורע ורעך אמר ס' מעשה
ועד עולם. הקב"ה אמר ק' אני ערב
מעשה שלא ימוש עד עולם: ארבעין
פעמים. שלא תפסוק תורה מורעו:
גמרא דכבלי. גמרא שלט: דלא
ניטרדיס. כשעלה לארץ ישראל ללמד
מפי ר' יוחנן ואמוראין שנאמר ישראל
לא היו בני ממלוקת ונשין זה לזה
שמן כדאמר' צנעדיקין (דף מד.)
ומישיבין את הטעמים בלא קוסיות
ופירוקין: מקטין מרין שקי. דלוינש גולא
הוה: דבר זס. על מה אברה הארץ:
אמרו

ובני בתירה ויונתן בן שאול רבן שמעון בן
גמליאל הא דאמרן בני בתירה ^א דאמר מר
הושיבוהו בראש ומינוהו לנשיא עליהן יונתן
בן שאול דקא"ל לדוד ואתה תמלוך על
ישראל ואני אהיה לך למשנה ממאי דלמא
יונתן בן שאול דחזא דגריר עלמא בתר דוד
בני בתירה נמי דחוו להלל דעדיף מיניהו אלא רבן שמעון בן גמליאל ודאי
ענוותן הוה אמר רבי חביבין יסורין קבל עליה תליסר שני שית בצמירתא ושבע
בצפרנא ואמרי לה שבעה בצמירתא ושית בצפרנא ^ב אהורירייה דבי הוה
עתידי משבור מלכא כד הוה רמי כיסתא לחיותא הוה אויל קלא בתלתא מילי
הוה מכון דרמי בההיא שעתא דעיייל רבי לבית הכסא ואפי' הכי מעבר ליה
קליה לקלייהו ושמעון ליה נחתי ימא ואפי' יסורי דר' אלעזר בר' שמעון עדיפי
מדרכי דאילו ר"א בר"ש מאהבה באו ומאהבה הלכו דרבי ע"י מעשה באו
וע"י מעשה הלכו ע"י מעשה באו מאי היא דההוא עגלא דהוה קא ממטו
ליה לשחיטה אול חליא לרשיה בכנפיה דרבי וקא כבי אמר ליה זיל לכך
נוצרת אמרי הואיל ולא קא מרחם ליתו עליה יסורין וע"י מעשה הלכו יומא
חד הוה קא כנשא אמתיה דרבי ביתא הוה ^ג שדיא בני כרכוסתא וקא כנשא
להו אמר לה שבקינהו כתיב יורחמיו על כל מעשיו אמרי הואיל ומרחם נרחם
עליה כולהו שני יסורי דר' אלעזר לא שכיב איניש בלא זמניה כולהו שני יסורי
דרבי לא איצטרך עלמא למיטרא ^ד דאמר רבה בר רב שילא קשי יומא
דמיטרא כיומא דדינא ואמר אמימר אי לאו צריך לעלמא בעו רבנן רחמי
עליה ומבטלי ליה אפי' הכי כי הוו עקרי פוגלא ממשרא הוה קיימא בירא
מליא מיא איקלע רבי לאתריה דר' אלעזר בר' שמעון א"ל יש לו בן לאותו
צדיק אמרו לו יש לו בן וכל זונה שנשכרת בשנים שוכרתו ^ה בשמנה אחייה
אסמכיה ברכי ואשלמיה לר' שמעון בן איסי בן לקוניא ^ו אחות דאמיה בלא
יומא הוה אמר לקרייהי אנה אביל אמר ליה חכים עברו יתך וגולתא דרהבא
פרסו עלך ורבי קרו לך ואת אמתה לקרייהי אנה אביל אמר ליה מומי עוונת
דא כי גדל אתא יתיב במתיבתא דרבי שמעיה לקליה אמר הא קלא דמי
לקליה דר' אלעזר בר' שמעון אמרו ליה בריה הוא קרי עליה ^ז פרי צדיק עץ
חיים ולוקח נפשות חכם פרי צדיק עץ חיים זה ר' יוסי בר' אלעזר בר' שמעון
ולוקח נפשות חכם זה ר' שמעון בן איסי בן לקוניא כי נח נפשיה אמטוהו
למערתא דאבות הוה הדרא לה עכנא למערתא אמר ליה עכנא עכנא פתח
פך ויכנס בן אצל אביו לא פתחא להו כסבורים העם לומר שזה גדול מזה
יצתה בת קול ואמרה לא מפני שזה גדול מזה אלא זה היה בצער מערה וזה
לא היה בצער מערה איקלע רבי לאתריה דר' מרפון אמר להו יש לו בן לאותו
צדיק שהיה מקפח את בניו אמרו לו בן אין לו בן בת יש לו וכל זונה שנשכרת

בשנים שוכרתו ^ח בשמנה אחותו לקמיה אמר ליה אי הדרת כך יהיבנא לך ברתאי הדר ביה איכא דאמרי
נסבה וגירשה איכא דאמרי לא נסבה כלל כדי שלא יאמרו בשביל זו חור זה ולמה ליה כולי האי דאמר רב
יהודה אמר רב ואמרי לה אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן ואמרי לה אמר ר' שמואל בר נחמני אמר ר'
יונתן ^ט ככל המלמד את בן חבירו תורה וזכה ויושב בישיבה של מעלה שנאמר ^י אם תשוב ואשיבך לפני תעמוד
וכל המלמד את בן עם הארץ תורה אפילו ^{יא} הקב"ה גזור גזירה מכבילה בשבילו שנאמר ^{יב} ואם תוציא יקר
מוזלל כפי תהיה אמר ר' פרנך אמר ר' יוחנן כל שהוא תלמיד חכם ובנו תלמיד חכם ובן בנו תלמיד חכם
שוב אין תורה פוסקת מורעו ^{יג} לעולם שנאמר ^{יד} ואני זאת בריתי וגו' לא ימוש מפך ומפי ורעך ומפי ורע
ורעך אמר ה' מעתה ועד עולם מאי אמר ה' אמר הקב"ה אני ערב לך בדבר זה מאי מעתה ועד עולם
אמר ר' ירמיה מכאן ואילך תורה מחזרת על אכסניא שלה רב יוסף יתיב ארבעין תעניתא ואקריהו לא
ימוש מפך יתיב ארבעים תעניתא אחריו ואקריהו לא ימוש מפך ומפי ורעך יתיב ^{יז} מאה תעניתא אחריו
אתא ואקריהו לא ימוש מפך ומפי ורעך ומפי ורעך אמר מכאן ואילך לא צריכנא תורה מחזרת על
אכסניא שלה ר' יורא כי סליק לארעא דישראל יתיב מאה תעניתא דלשתתב גמרא בבבאיה מניה כי היכי
דלא נטרדיה יתיב מאה אחרניתא דלא לשכוב ר' אלעזר בשניה ונפלין עילוייה מילי דצבורא ויתיב מאה
אחרני דלא נשלט ביה גורא דגיהנם כל תלתין יומי הוה בדיק נפשיה שגר תנורא סליק ויתיב בגויה ולא הוה
שלמא ביה גורא יומא חד יהבו ביה רבנן עינא ואיחרכו שקיה וקרו ליה ^{יח} קטין חריך שקיה אמר רב יהודה אמר
רב ^{יט} מאי דכתיב ^כ מי האיש החכם ויבן את זאת ואשר דבר פי ה' אליו ויגידה על מה אברה הארץ דבר זה
אמרו

